

TEXTUL NARATIV

- Citește textul pentru a putea rezolva exercițiile.

În timpul domniei lui Vlad Țepeș, un negustor care se afla în călătorie prin țara noastră spuse să se strige pe la răspântii că a pierdut o pungă cu o mie de lei. El promise o sută de lei aceluia care o va găsi și i-o va da. Nu trecu mult și un creștin, om cu frica lui Dumnezeu, cum se aflau mulți români pe vremea lui Țepeș, se arătă păgubașului și-i zise:

— Jupâne negustor, mergând pe drum, am găsit punga aceasta. Eu socotesc că e a dumitale, deoarece am auzit strigând că ai pierdut o pungă cu bani.

— Într-adevăr, a mea este, și-ți foarte mulțumesc că mi-ai adus-o.

Începând să numere banii, negustorul se frământa cu mintea cum ar face să nu dea suta de lei promisă.

După ce numără toți banii, îi puse la loc în pungă, apoi zise celui ce i-o adusese:

— Am numărat, dragul meu, și am văzut că dumneata ți-ai oprit partea promisă. În loc de o mie de lei, am găsit nouă sute. Și bine ai făcut, căci era dreptul dumitale.

— Jupâne negustor, a răspuns creștinul, greșești când spui că-ți lipsește din pungă o sută de lei. Eu nici n-am dezlegat-o, să mă uit câți bani sunt într-însa. Cum am găsit-o, așa ți-am adus-o!

— Ți spusei, zise negustorul, că am pierdut punga cu o mie de lei și mi-ai adus-o cu nouă sute. Asta e!

Omul nu mai zise nimic, ci ieși și se duse drept la vodă, spre a se plânge.

— Măria Ta, zise el, nu mi-a dat suta de lei cea promisă și nu mi-e ciudă atât pentru suta de lei, cât mi-e ciudă că mă bănuiește a nu fi fost om de omenie. Eu am fost curat ca argintul și nici prin gând nu mi-a trecut să mă ating de lucrul altuia.

Vodă pricepu viclășugurile negustorului și porunci să i-l aducă. Ascultând și pe unul, și pe altul, și-a dat seama cine are dreptate. Apoi, uitându-se țintă în ochii negustorului, zise:

— Dacă tu, jupâne, ai pierdut o pungă cu o mie de lei, iar acesta a găsit una cu nouă sute, este dovedit că această pungă nu este a ta. Tu, creștine, ia punga cu banii ce i-ai găsit și s-o dai aceluia care va spune că a pierdut o pungă cu nouă sute de lei; iar tu, jupâne negustor, așteaptă până se va găsi punga cu cei o mie de lei, ce zici că ai pierdut-o!

Așa se și făcu, căci nu era chip să se facă într-altfel. Vlad-Vodă Țepeș judecase.

Negustorul o păți și se căi toată viața de fapta neomenească pe care o făcuse.

(*Dreptatea lui Vodă*, legendă istorică)

1. Formulează enunțuri în care să precizezi:

a. când are loc întâmplarea;

b. unde se petrece acțiunea;

c. ce pierde negustorul.

2. Numerotează enunțurile de mai jos în ordinea desfășurării întâmplărilor din text.

- Negustorul nu dorește să-i ofere recompensa omului.
- O pungă cu bani este pierdută de un negustor.
- Țepeș Vodă îi ascultă pe cei doi și face dreptate.
- Negustorul spune că va oferi recompensă celui care o înapoiază.
- Nemulțumit, omul merge la vodă și îi spune ce s-a întâmplat.
- Negustorul regretă ce a făcut.
- Un om cu frică de Dumnezeu găsește punga și i-o duce proprietarului.

3. Completează enunțurile cu informații din textul citit.

- a. Negustorul a promis o recompensă de _____ pentru punga sa.
- b. Primind punga, negustorul a început _____.
- c. Omul mărturisește că nu i-a trecut _____ să se atingă de lucrurile altcuiva.
- d. Vodă _____ să fie adus negustorul în fața sa.
- e. Țepeș se uită țintă _____ acestuia și îi spune ce a hotărât.
- f. Negustorul s-a căit _____ de fapta sa.

4. Unește numele personajului cu punga pe care este notată o trăsătură a acestuia.

Negustorul

Omul care găsește punga

Vlad-Vodă Țepeș

5. Scrie ce părere ai despre:

a. gestul omului care a găsit punga;

b. decizia luată de Țepeș Vodă;

c. atitudinea negustorului de la final.

Poți folosi formule ca:
Părerea mea este că...; Eu cred că...; Consider că...

Felicitări! Ai ajuns la finalul testului.

Autoevaluare			
Item	Foarte bine	Bine	Suficient
1	trei enunțuri corecte	două enunțuri corecte	un enunț corect
2	numerotarea corectă a enunțurilor	numerotarea cu una-două abateri	numerotarea cu trei-patru abateri
3	cinci-șase enunțuri completate corect	trei-patru enunțuri completate corect	unu-două enunțuri completate corect
4	trei asocieri corecte	două asocieri corecte	o asociere corectă
5	trei păreri corect formulate	două păreri corect formulate	o părere corect formulată

ELEMENTE DE FONETICĂ

- Citește textul pentru a putea rezolva exercițiile.

Odată, un om sărac trecu prin piață și, apropiindu-se de o tarabă unde se vindea carne de miel friptă, îi lăsă gura apă. Mirosea așa de îmbietor, încât drumețul înghiți în sec și, neavând bani să-și cumpere nici măcar o bucățică, scoase din traistă o bucată de pâine uscată și o înfulecă cu poftă. Vânzătorul veni la el și-i zise că trebuia să-i plătească.

— Bine, dar n-am cumpărat nimic de la tine. Pentru ce să-ți plătesc? spuse săracul uluit.

— Pentru că ai stat și te-ai bucurat de mirosul care, fiind așa de îmbietor, te-a făcut să mănânci cu poftă chiar și pâinea ta veche.

Tot certându-se ei așa, până la urmă ajunseră la judecător, care pe atunci era Nastratin.

După ce află pricina care îi mânase la judecată, Nastratin veni cu ei în piață și scoase câteva monede de argint pe care le lăsă să cadă pe masa plină cu carne friptă. Monedele scoaseră un sunet plăcut: *Cling! Cling!*

— Ai auzit sunetul banilor? îl întrebă Nastratin pe negustor.

— Da.

— Dacă tu vinzi miros de carne friptă, asta e plata care ți se cuvine: sunetul banilor.

Nastratin își strânse paralele și le vârî la loc în buzunar.

(*Judecata înțeleaptă*, din volumul *Pilde, parabile și povestiri nemuritoare cu Nastratin Hoge*)

1. Stabilește dacă enunțurile următoare sunt adevărate sau false, notând A sau F în casetele din dreptul acestora.

- Simțind mirosul, omului i s-a făcut poftă de carne.
- Omul a mâncat o bucată de carne cu pâine uscată.
- Vânzătorul i-a cerut omului să plătească pâinea.
- Cei doi au ajuns în fața judecătorului.
- Nastratin i-a plătit vânzătorului cu sunetul monedelor.
- Monedele au rămas la vânzătorul de carne.

2. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

friptă → _____ bucată → _____

pâine → _____ judecător → _____

argint → _____ buzunar → _____

3. Transcrie, din primul enunț al textului, cuvintele care respectă structurile date.

a. VCCV → _____

b. CCVCV → _____

c. CVCVCV → _____

4. Notează numărul de consoane și numărul de vocale din cuvintele date.

Cuvântul	Consoane	Vocale
judecată		
plăcut		
negustor		

5. Notează, din textul citit, câte un cuvânt care conține grupurile de sunete și de litere indicate.

a. grupul de sunete **ea** → _____

b. grupul de sunete **ia** → _____

c. grupul de sunete **oa** → _____

d. grupul de litere **ghi** → _____

e. grupul de litere **ci** → _____

6. Încercuiește cuvântul scris corect în fiecare enunț.

a. Omul se plimba pe **trotuar/trotuar** când a simțit mirosul de carne.

b. Când l-a văzut pe acel om, negustorului i-a venit o **idee/ideie**.

c. Nastratin **este/ieste** un judecător corect.

d. **Tuată/Toată** lumea a fost uimită de gestul judecătorului.

e. Nastratin le-a oferit un **egzemplu/exemplu** tuturor.

f. Negustorul ar fi vrut să **ea/ia** banii de pe masă.

g. Negustorii din **peață/piață** se temeau de Nastratin.

h. În final, omul s-a **înpăcat/împăcat** cu negustorul.

i. Negustorul a **ambalat/anbalat** o bucată de carne pentru omul sărac.

7. Formulează câte un enunț, respectând criteriile date.

a. toate cuvintele să înceapă cu aceeași consoană;

b. toate cuvintele să înceapă cu aceeași vocală;

c. să conțină un cuvânt în care litera „x” se pronunță „gz”;

d. toate cuvintele să fie alcătuite dintr-o singură silabă;

e. toate cuvintele să fie alcătuite din două silabe.

8. Scrie un text, alcătuit din patru-cinci enunțuri, în care să integrezi cuvintele corecte din perechile date: *ghiozdan/giozdan; suare/soare; el/iel.*

Felicitări! Ai ajuns la finalul testului.

Autoevaluare			
Item	Foarte bine	Bine	Suficient
1	cinci-șase răspunsuri corecte	trei-patru răspunsuri corecte	unu-două răspunsuri corecte
2	cinci-șase cuvinte corect despărțite	trei-patru cuvinte corect despărțite	unu-două cuvinte corect despărțite
3	trei cuvinte corecte	două cuvinte corecte	un cuvânt corect
4	numărul vocalelor și al consoanelor pentru trei cuvinte	numărul vocalelor și al consoanelor pentru două cuvinte	numărul vocalelor și al consoanelor pentru un cuvânt
5	cinci cuvinte corecte	trei-patru cuvinte corecte	unu-două cuvinte corecte
6	opt-nouă cuvinte corecte	cinci-șapte cuvinte corecte	trei-patru cuvinte corecte
7	patru-cinci enunțuri corecte	două-trei enunțuri corecte	un enunț corect
8	scrie corect textul și integrează cele trei cuvinte corecte	scrie textul cu două-trei greșeli sau omite unu-două cuvinte	scrie textul cu mai mult de trei greșeli

SUBSTANTIVUL

- Citește textul pentru a putea rezolva exercițiile.

Biata cioară zbura de multă, multă vreme. Plecase în sat să se întâlnească cu una dintre rudele ei și acum zbura înapoi spre cuibul ei din oraș.

Era o zi foarte călduroasă, iar distanța dintre sat și oraș era destul de mare. Cioara nu făcuse nicio pauză și zburase continuu, pentru că dorea să se întoarcă în oraș înainte de lăsarea întunericului.

Însă îi era foarte sete. Avea mare nevoie de o gură de apă rece. Se tot uita în jurul ei, încercând să găsească un iaz ori un râu sau orice alt loc de unde ar fi putut să bea apă. În cele din urmă, când era pe punctul să ajungă la cuibul ei, văzu un vas destul de mare în curtea unei case.

Cioara coborî repede în zbor spre vas, în speranța că va găsi apă în el. Și, iată, era apă! Pasărea s-a bucurat mult și și-a băgat imediat ciocul în vas. Dar degeaba! Apa din vas era foarte puțină, iar gura vasului era atât de îngustă, încât cioara nu putea să-și bage capul foarte adânc înăuntru.

— Oh, ce ghinion! Chiar și atunci când găsesc apă, nu pot să beau din ea. De ce mi se întâmplă mereu mie? s-a văitat aceasta.

Apoi și-a spus: „Ar trebui să găsec o soluție la această problemă în loc să plâng ca un bebeluș!” Și atunci i-a venit o idee. Ea a găsit câteva pietricele în imediata vecinătate a vasului și, ridicând pietricelele în cioc una câte una, a început să le arunce în vas. Încet, nivelul apei din vas a continuat să crească și să tot crească. În cele din urmă, apa a fost suficient de sus, încât să bea cu ușurință.

După ce și-a potolit setea, cioara fericită a zburat direct la cuibul ei.

(Cioara însetată, după Esop)

Învățăm de la cioară să nu ne dăm bătuți în fața unei provocări, ci să încercăm până când găsim soluția potrivită.

1. Răspunde la următoarele întrebări.

a. Cu cine s-a întâlnit cioara în sat?

b. Cum era distanța dintre sat și oraș?

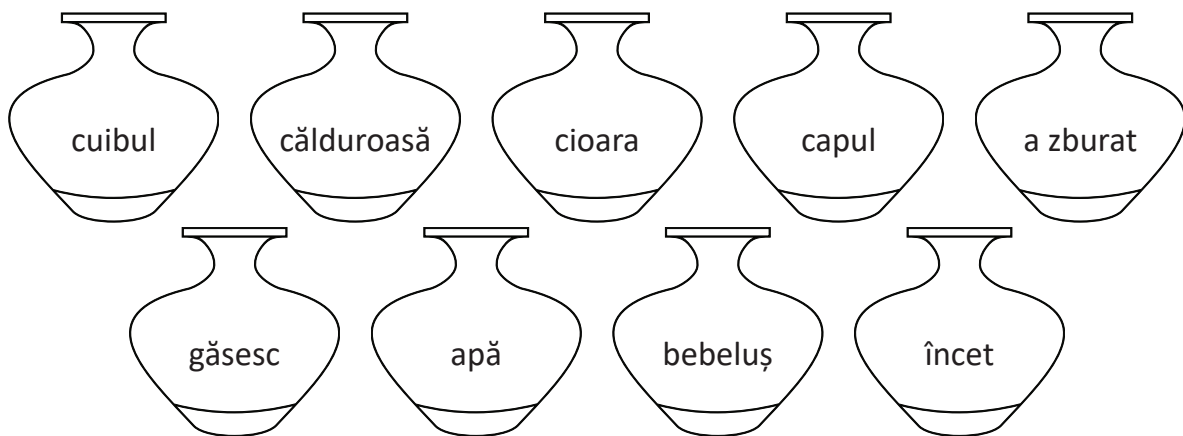

c. Ce încerca să găsească pasărea?

d. Unde a găsit cioara vasul cu apă?

e. Când a zburat cioara spre cuibul său?

2. Colorează vasele pe care sunt notate substantive.

3. Notează cuvinte cu sens opus pentru următoarele substantive din text.

zi ≠ _____ întuneric ≠ _____
ghinion ≠ _____

4. Scrie formele de plural ale substantivelor de mai jos.

cuib → _____ oraș → _____
râu → _____ vas → _____
idee → _____ soluție → _____

5. Încercuiește substantivele aflate la numărul singular.

rudele

pauză

ape

sat

pietricele

setea

6. Notează X în caseta corespunzătoare genului fiecărui substantiv dat în prima coloană.

Substantivul	Masculin (un-doi)	Feminin (o-două)	Neutru (un-două)
sat			
loc			
gură			
problemă			
copac			

7. Completează enunțurile cu substantivul scris corect din paranteză.

- Alex este elevul de _____ (*servici/serviciu*) de astăzi.
- Copiii se plimbau pe o _____ (*alee/aleie*) din parc.
- A fost martor la acel _____ (*accident/acident*).
- I-am admirat întotdeauna pe _____ (*fii/fiii*) domnului Popa.
- Am găsit trei _____ (*monezi/monede*) sub banca loanei.
- Am cumpărat trei cutii de _____ (*chibrite/chibrituri*).

8. Formulează enunțuri în care să existe substantive care să respecte criteriile date. Subliniază apoi substantivul cerut în fiecare enunț.

- substantiv care denumește un fenomen al naturii;

- substantiv care denumește o țară;

- substantiv care denumește un obiect de vestimentație;

- substantiv de genul feminin, la numărul plural;

- două substantive de genul masculin, la numărul singular.

